

Heel wat telers blijven bij de start van de teelt anti-condensfolie gebruiken

Arbeidsintensief ac-folie bevoor

Toen de glastuinders in grote aantallen kozen voor schermdoeken, leek de anticondensfolie (ac-folie) zijn beste tijd te hebben gehad. Deze folie moet elk jaar opnieuw worden aangebracht, de anticondenswerking is van korte duur en de vochtigheid is onder de folie moeilijk in de hand te houden. Toch zijn er telers die zweren bij het gebruik, vooral vanwege de teeltsturing.

TEKST: HUGO VAN DEN BERKMORTEL

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

anticondens is in feite niet juist. Anti-drup is beter op zijn plaats. Onder een ac-folie vormt zich namelijk niet minder condens dan onder een folie zonder anticondenswerking. Het verschil is dat bij een ac-folie de condens over het oppervlak van de folie uitvloeit. Er ontstaan nauwelijks druppels. De condens hecht als het ware als een filmpje aan de folie en valt niet in grote druppels op het gewas.

water-filmpje

De anticondenswerking is maar beperkt van duur. De stof die zorgt voor de ac-werking is na zo'n drie maanden uitgewerkt. In veel gevallen hoeft dit geen probleem te zijn omdat het folie dan toch al uit de kas is verwijderd.

Betere isolatie

Behalve de anti-drup gaf ac-folie ook een betere lichtdoorlatendheid en betere isolerende werking dan de gewone folies. Druppels zorgen namelijk voor meer

betere isolatie

Stephan Persoon: "Ik gebruik al acht jaar ac-folie van het begin tot het einde van de teelt en heb daar heel goede ervaringen mee."

Totdat 'het schermen' gemeengoed werd, gebruikten telers folie om energie te besparen en vocht vast te houden. Harald Vahl van Adviesbureau Werktuigbouw & Kassenbouw en destijds verbonden aan het Consulentenschap Naaldwijk kan zich de bezwaren van de oude folies nog goed voor de geest halen. "Er waren telers die tot 12 uur 's middags niet in het gewas konden omdat dit te nat was door de regen van condenswater dat zich aan de onderkant van de folie vormde en op het gewas regende. Dit deed zich vooral voor bij folie in een beweegbaar scherm. Met de ontwikkeling van anticondensfolie werd de hinder van condensdruppels sterk verminderd."

Anti-drup

In de jaren tachtig werd anticondensfolie ontwikkeld en uitgebreid getest. De naam

Schermen met anticondensfolie

Stephan Persoon in Bleiswijk gebruikt de ac-folie als een schermdoek. De teler van rode paprika's bevestigt de folie aan de scherminstallatie en gebruikt dit van het begin tot het einde van de teelt. "Ik heb ook wel met een schermdoek gewerkt. Maar toen het doek na 5 à 6 jaar aan vervanging toe was, wilde ik het proberen met een ac-folie," vertelt Persoon.

"Inmiddels werk ik al voor het achtste jaar op deze wijze. In de eerste week na de start van de teelt blijft de folie continu gesloten. Mijn ervaring is dat ik met folie makkelijker aan het eerste zetsel kom dan met een doek. Na die eerste week ga ik de folie net als een normaal scherm openen en sluiten. Het voordeel van ac-folie is dat het meer licht doorlaat dan een doek en ik het dus langer dicht kan houden in vergelijking met een scherm. Dit geeft meer energiebesparing. Een ander voordeel is dat ik de folie een aantal uren midden op de dag kan openen en toch de vochtigheid na het sluiten snel op het gewenste niveau terug krijg."

Persoon laat de folie tot het einde van de teelt zitten. Van te hoog oplopende vochtigheid onder het doek heeft hij zanzelfsprekend geen last omdat hij het doek kan openen. "Het enige nadeel is de arbeid. Daar zien veel telers tegenop. Ik reken voor het aanbrengen van de folie per jaar 120 uren werk voor 24.000 m². We doen dat elk jaar met dezelfde drie mensen, die dit inmiddels goed en snel kunnen."

dert start teelt

Gerrit Bergwerff: "Voordeel uit snelle gewasontwikkeling"

"Als ik de kosten van de ac-folie en de arbeid die nodig is om het neer te leggen en weer af te halen bij elkaar optel, dan verdien ik nog maar de helft van die kosten terug met energiebesparing. Er moet dus geld bij," verklaart gele-paprikateler Gerrit Bergwerff. Hij gebruikte de folie dit seizoen vier weken. In die vier weken bespaarde Bergwerff een kuub aardgas per vierkante meter met de ac-folie.

Het besparen van energie is voor de teler niet de reden om een ac-folie aan te brengen. De reden om een ac-folie te gebruiken naast de beweegbare scherminstallatie met open doek (SLS 10 Ultraplus) zijn de voordelen in de start van de teelt. "Door de folie krijg ik een betere gewasontwikkeling met groter blad. De eerste snee komt een week eerder en in de eerste drie zetsels pak ik de winst door meerproductie," verklaart de teler.

Voor een te hoog oplopende vochtigheid onder de folie heeft Bergwerff een eenvoudige oplossing. "Ik maak de folie vast aan het profiel van het scherm. Als de vochtigheid te veel wordt of het vochtdeficit te laag, dan sluit ik het scherm een stukje. De folie schuift op en het gewas wordt bedekt door folie en door een strook doek. Door het doek kan het vocht worden afgevoerd."

stige effect tijdens de start van de teelt. De vochtigheid mag dan juist flink oplopen. Martin Struijk van toeleverancier Maasmond-Westland constateert dat de ac-folie ook weer in trek raakt bij tomatentelers die het combineren met een (dubbele) scherminstallatie. "De folies zijn met de jaren ook verbeterd," meldt Struijk. "Het probleem van een te hoge vochtigheid onder de folie is ook verholpen met meer perforaties." Eerst zat op elk vlak van 10 x 10 cm een perforatiegaaatje van 5 millimeter doorsnede. Inmiddels verkopen de toeleveranciers deze folie met perforaties op elke 5 x 5 cm. Dat zijn 4 keer zoveel perforaties.

— meer
perforaties

lichtverlies, een afname van de lichtdoorlatendheid met meer dan 15% is niet uitzonderlijk. Verder heeft een waterfilmpje een isolerende werking. Een droog polyethen folie laat een groot deel van de warmtestraling door en isoleert daarom duidelijk minder. Terwijl uit proeven bij het toenmalige Proefstation bleek dat een natte, heldere polyethen folie hetzelfde isolerende effect gaf als een zwart verduisteringsfolie. Dit kon een energiebesparing van zo'n 40% geven.

Een groot nadeel van de vaste folies was dat telers weinig konden sturen - er kon hooguit een kier getrokken worden. "Het in de hand houden van de hoge vochtigheid is moeilijk, maar veel telers ervaren bij de start van een teelt (klein gewas) in koude perioden het kunnen vasthouden van vocht als een groot voordeel," aldus Vahl.

Vlottere tart

Toch is de ac-folie niet verdwenen. De fabrikanten van de folies bemerken nauwelijks een teruggang in de afname. Want tegenover de nadelen staan ook voordelen: een ac-folie is goedkoop en de heldere typen laten meer licht door dan heldere schermdoeken. Er moet weliswaar elk jaar een nieuwe folie worden aangebracht, maar dit is eenvoudig door een teler zelf te doen. Een bijkomend voordeel van de jaarlijkse vervanging van de folie is dat de lichtdoorlatendheid nauwelijks afneemt door vervuiling.

Met name in de paprikateelt gebruiken veel telers de ac-folie puur voor het gun-

Stephan Persoon gebruikt de ac-folie jaarrond als een schermdoek.

alleen —
een kier

goed-
koop